

myšlenek byl ale malý, jelikož sekta beктаšijů tvořila v rámci albánského národního celku menšinu. Srbská pravoslavná církev měla v srbském národě nesrovnatelně důležitější postavení, což výrazně přispělo k úspěchu šíření kosovského mýtu a jeho politické instrumentalizaci.

Knihy Gera Duijzinge je díky použité metodologii, novým informacím a neotřelým závěrům výrazným osvěžením v záplavě titulů, věnovaných Kosovu, bývalé Jugoslávii a Balkánu. Zpochybnuje také mnohé dominantní, automaticky přejímané představy a koncepce, zejména pak esencialistická tvrzení o existenci jasně vymezených, vnitřně koherentních kultur, civilizací, etnických a náboženských identit. Duijzings ukazuje spíše pravý opak: identity na Balkáně jsou proměnlivé, obsahují v sobě najednou větší počet teoreticky neslučitelných, antagonistických prvků. Vzájemné hranice mezi takovými identitami jsou navíc při bližším pohledu zdola, optikou malých komunit, mnohem propustnější, než tomu nasvědčují v dosavadní literatuře ustálené generalizace.

František Šístek

Robert Elsie: A Dictionary of Albanian Religion, Mythology, and Folk Culture. London, Hurst 2001, 357 s., ISBN 1850655707.

Albánci v moderních dějinách žili ve své naprosté většině v materiální chudobě, jejich tradiční kultura však byla a dosud je velice bohatá. To dokazuje i nedávno publikovaný slovník, věnovaný albánské náboženské problematice, mytologii a lidové kultuře. Práce Roberta Elsieho *A Dictionary of Albanian Religion, Mythology, and Folk Culture* je zatím prvním slovníkem, který se poku-

sil tato témata přehledně shromáždit a alfabetaicky uspořádat.

Slovník se soustřeďuje především na tematický okruh náboženských, mytologických a folklorních představ. Hesla obsahují zejména informace o náboženských řádech či sektách, jejich významných historických představitelích, svatých a poutních místech, legendách, legendárních postavách, svátcích, rituálech, pověrách, lidových zvycích (svatební obyčeje, pohřby) atd. Stranou samozřejmě nezůstává ani albánské zvykové právo a krevní msta jako jeho asi nejznámější projev. Pojmy, které s takto vymezenou problematikou přímo nesouvisí (lidová hudba, sféra materiální kultury) nebyly do slovníku pojaty či jsou zmíněny jen v nejmenší míře. Elsieho práce tedy především odráží bohatý myšlenkový svět albánských populací, žijících v různých oblastech západního Balkánu – v Albánii, na Kosovu, v Makedonii, Černé Hoře a Řecku – i v jižní Itálii. Základní informativní funkci publikace umocňují bibliografické reference pod jednotlivými hesly, stejně jako bohatá bibliografie v závěru knihy.

Elsieho průkopnický slovník poslouží všem zájemcům o kulturu, historii, mytologii a antropologii Albánců a jihovýchodní Evropy jako celku.

František Šístek

Šotolová, Eva: Vzdělávání Romů. (Druhé, rozšířené vydání), Praha, GRADA Publishing 2001, 84 s. + obrazová příloha

Vzdělanostní úroveň většiny Romů, žijících na území České republiky, je velmi nízká. Tento fakt má také nepříznivé důsledky pro Romy na oblast sociální, ekonomickou i kulturní, přispívá